TÜRKDİLİ

İmtiyaz Sahibi: Balıkesir Mebusu Hayrettin Karan
Umum Neşriyat Müdürü Fuat Bil'al

Yıllığı : 800
Altı Aylığı: 400
Sayısı: 3 Kuruştur
Adres: Türkdili Balıkesir

Pazartesi Günlerinden Başka Her Gün Çıkar.

17 İKİNCİKANUN SALI 1939 — GÜNDELİK SİYASAL GAZETE — ON ÜÇÜNCÜ YIL SAYI: 4084

Çemberlâyna Yapılan Hücumlar..

İngilterede bir muhalif lider Mussolininin vereceği söze itimad edilemez, dedi.

Londra, 16 (Radyo) — Muhalefet partisi reisi bir nutuk vermiş ve bu nutkun da Çemberlâynın Romada hiçbir şeyi yapamadan geri döndüğünü söylemiştir.

Hatip bilhassa demiştir ki: «Mussolini, vereceği söze itimad edilemiyeceğini isbat etmiştir.

Duçe, ademi müdahale demiş, İspanya işine müdahaleden geri durmamıştır. Duça;Somaliyi tahşit etmiş, Roma gazeteleri bu hâdiseyi tekzip etmişlerdir.

İtalyan kuvvetleri İngiliz evlâtlarına bombalar atarken Çemberlâynın Romaya dostane bir ziyarette bulunması kadar tuhaf bir şey tasavvur edilemez. »

Fransız-İngiliz nazırları görüştü.

Cenevre, 16 (A.A) — İngiliz — Fransız hariciye nazırları Cenevreye uzun uzadiye görüşmüşlerdir.

Havans ajansı, LordHalifaksın Fransa Hariciye Nazırı Jorj Bonneye Roma görüşmeleri hakkında mufassal izahat verdiğini bildirmiştir.

Macar Hariciye Nazırı Berline Gitti.

Çek-Macar ihtilâfından sonra yapılan bu seyahata ehemmiyet veriliyor.

Budapeşte, 16 (A.A) — Csacy bugün öğleden sonra resmî ziyaret için Berline hareket ediyor.

Hitler—Bek ve Çemberlâyn—Mussolini mülâkatlarından sonra vuku bulması enternasyonal bakımdan bu ziyarete husnî bir ehemmiyet atfedilmektedir.

Csaky Berline, orta Avrupa meseleleri ve bilhassa son zamanlarda Macar—Alman münasebetlerini karıştırmış olan Ukrayna meselesi hakkında Leh, İtalyan ve İngiliz noktai nazarlarına tamamen vakıf bulunarak hareket etmektedir.

Hariciye Nazırı Csaky, Berline hareketinden önce, Macar ajansının bir muharrine aşağıdaki beyanatta bulunmuştur.

«— Macaristan, Alman Macar dostluğuna ehemmiyet vermektedir ki bu hareket yalnız realist bir politika olmakla kalmamakta, aynı zamanda Macar milletinin içinden gelen hissiyata da uygun bulunmaktadır. Umumi harpde ve ondan sonraki devrede, Macar milleti ve onun şefi Naip Horty en müşkül anlarda dahi Almanyanın yanında bulunmuştur. İşte büyük Alman milletinin,Macaristandaki dostluğa sadık kalmak diye tavsif edilebilecek olan bu kuveti bu sayede takdir etmekte olduğuna kani bulunuyorum. Macaristan için olan bu takdir ve muhabbet Münihte ve ondan sonraki tarihlerde kıymetli neticelerini vermiş ve Macaristan da mihver devletleri tarafından etnik prensibin başarılması lehinde sarfedilen mühim gayretlerin neticesinden hissesini almıştır. Halen Macaristan tarihinin bu faslı kapanmıştır. Ve şimdi üçüncü Rayhin Hariciye Nazırı sıfatile bir dostu tekrar görebileceğimden dolayı bah-

(Sonu dördüncü sayfada)

Cumhurreisliği İdaresi Teşkilâtı..

Eski kanunun bazı maddelerini değiştiren bir kanun projesi hazırlandı.

Kamutay idare heyeti, Cumhurreisliği dairesi teşkilâtı hakkındaki 2180 ve 3011 sayılı kanunların bazı maddelerini değiştiren bir kanun projesi hazırlamıştır. Proje bütce encümeninin evvelki günkü toplantısında görüşülmüş ve bazı değişikliklerle kabul edilmiştir.

Yeni projeye göre, Cumhurreisliği dairesi, umumi kâtiplik, başyaverlik, hususi kalem müdürlüğü, yazı işleri müdürlüğü ile daire müdürlüğünden ve baştabiplikten teşekkül edecektir.

Hususi kalem müdürlüğü bir müdür ile dört kâtipten mürekkeptir. Bu kalem, Cumhurreisinin mahrem ve hususî muhaberelerini temin ve ifa eder. Müdür bu kalemin âmiridir. Cumhurreisinin resmi ve hususi mahiyeti haiz emirlerini yerine getirecektir. Yazı işleri müdürlüğü bir müdürle dört kâtipten mürekkep olacaktır. Müdür bu kalemin âmiridir Bu kalem Reisicumhurun Kamutay ve hükûmet daireleri ile olan resmi muhaberelerini ve diğer yazı işlerini temin ve Cumhurreisine gelen ve giden evrakın kayıt ve dosyalarını tanzim edecek, Cumhurreisliği dairesi memurlarının sicil işlerini görecektir.

Cumhurreisliği dairesi memurları şu şekilde tayin ve terfi ettirilecektir.

A — Umumi kâtip İcra Vekilleri heyeti kararı ve Cumhurreisinin tasdikiyle;

B — Başyaver ve yaverler Milli Müdafaa Vekilinin inhası ve Cumhurreisinin tasdikiyle;

C — Hususî kalem, yazı işleri daire müdürleriyle baştabip ve umumî kâtibin inhası ve Cumhurreisinin tasdikiyle;

D — Kâtipler mensup oldukları daire müdürünün teklifi üzerine umumi kâtibin inhası ve Cumhurreisinin tasdiki ile, diğer memurlar mensup oldnkları daire müdürünün inhası ve umumi kâtibin tasdiki ile tayin olunacaklardır.

Başyaver ve yaverler rütbelerinin maaşından başka yaver tahsisatı ve baştabibe kadrodaki maaşından başka ihtisas tahsisatı adlariyle muayyen bir ücret verilecektir

Bütce encümeni, başyavere verilecek tahsisatı 200; yaverlere verilecek tahsisatı 50; baştabibe verilecek tahsisatı 400 lira olarak kabul etmiştir.

Gene encümenin hazırladığı kadro şudur:

Bir umumi kâtip maaşı 150; bir hususi kalem müdürü maaşı 100; bir kâtip 90, bir kâtip 80, iki kâtip 70 lira.

Bir yazı işleri müdürü 90; 2 kâtip 70, iki kâtip 55; bir mutemet ve hesap memuru 55, bir başkâtip 90 lira.

Bu proje ile umumi muvazene kanununa bağlı D. cetvelinin Cumhurreisliği kısmından başyaver ve yaverler tahsisatı kaldırılmaktadır.

Dünkü Büyük Millet Meclisinde.

Ankara, 16 (Hususi) — Büyük Millet Meclisi bugün Rafet Canıtezin başkanlığında toplanmıştır.

Celsenin açılmasını müteakip Antalya, Elâzığ, Sivrd mebusluklarına seçilen mebusların mazbataları okundu

Müteakiben adli evrakın posta ile gönderilmesine aid kanun projesile, Türkiye, Hollanda, Türkiye - Yugoslavya ticaret anlaşmalarının tadilâtının tasvibine dair lâyihaların ikinci müzakereleri yapıldı.

Meclis çarşamba günü toplanacaktır.

Kırşehirde zelzele oldu.

Ankara, 16 (A.A.) — Dün saat on sekizi otuz beş geçe Kırşehirde orta derecede kuvvetli bir yer sarsıntısı olmuştur. Zarar yoktur.

Türk-Alman Kredi Anlaşması Dün imzalandı.

Ankara, 16 [A.A.] — Yüz elli milyon narklık kredi hakkında hükûmetimizle Almanya arasındaki görüşmeler bugün Berlinde anlaşma ile neticelenmiş ve mukavele samimi bir hava içinde imza edilmiştir.

Maarıf Vekâleti Yeni Teşkilâtı.

Ankara, 16 [Hususi] — Maarif Vekâleti yeni bir teşkilât kanunu projesi hazırlamaktadır.

Buna sebep şimdiki Maarif teşkilâtının bugünkü ihtiyaçları karşılıyamıyacak bir halde görülmesidir.

İzmir Üçok Takımı Şehrimize Davet Edildi..

önümüzdeki cumartes ve pazar günü Balıkesir iyi bir spor günü yaşıyacak.

Tekspor kulûbü önümüzdeki haftalar için zengin bir spor proğramı hazırlamıştır.

Bu pazar şehrimizde yapılmak üzere, İzmirin millî gümeye dahil kulüplerinden Üçoku davet etmiştir. Müsaid bir şeraitle çağrılan Üçok kulûbü, bu teklifi kabul ettiği taktirde, önümüzdeki cumartesi ve pazar günlerinde birer futbol maçı yapılacaktır.

Çoktanberi spor meraklılarının beklediği temaslar, artık bundan sonra devam edecektir.

Yine Kurban Bayramında Nazilli Sümerspor kulûbü şehrimize iadei ziyaret yaparak iki futboi, bir güreş ve bir de boks maçları yapacaktır.

Nazilli temasları bayramın üçüncü günü biteceğinden, Tekspor kulûbü futbol takımı bayramın dördüncü günü Bursaya giderek bir maç yapacaktır

Yüksek tahsil gençleri kulüplere girebilecekler:

Haber aldığımıza göre, yüksek tahsil gençliğinin kulüplerde tekrar oynaması için yapılan teşebbüsler müsbet netice vermiştir.

Bu haber kulüpler ve sporcular arasında sevinçle karşılanmıştır.

Muallimlerin Maaşları

Yeni bir kanun projesi hazırlanıyor. İlk maaş ilk mekteplerde 20, ortalarda 30 dan başlıyacak.

Haber aldığımıza göre ilk, ve orta tedrisat muallimlerinin maaşlarına dair yeni bir kanun projesi hazırlanmaktadır.

Büyük Millet Meclisi encümenlerinde tedkik edilmekte olan yeni barem kanunu lâyihası muallimler için mühim hükümleri ihtiva etmektedir. Bu hükümlere göre, bütün muallimlerin maaş başlangıçları değiştirilecektir.

Eski barem kanuau ile ilk tedrisat muallimlerinin maaş başlangıcı 16, orta tedrisatın 25 lira idi.

Yeni lâyihaye göre ilk tedrisat muallimlerinin maaşları 20 liradan, orta tedrisat muallimlerinin ise 30 liradan başlıyacaktır. Lâyihanın bu hususa taallûk eden maddesine nazaran 936 937 938 senelerinde ilk ve orta tedrisat kadrolarına alınıp da henüz kıdem zammı almamış olan muallimler, kanunun meriyete girdiği tarihten itibaren yeni hükümlere göre maaşları derhal bu miktar üzerinden verilecek, yani ilk mektep muallimleri 20, orta tedrisat muallimleri 30 lira, üzerinden maaş alacaklardır.

Layihada kıdem ve mükteseb haklar şu şekilde nazarı dikkate alınmıştır: Dört, beş sene evvel hizmete girip de bir derece terfi eden ve maaşları şimdiki halde 20 lira olan ilk mektep muallimleri ile maaşları 30 lira

(Sonu dördüncü sayfada)

Mısır

Harbiye nazırı istifa etti.

Nazır, Mısır Ordusunun İstiklâlinin Zarar Gördüğünü İleri Sürdü.

Kahire, 16 (Radyo) — Harbiye Nazırı Hasan Sabri istifa etmiştir.

Nazır; istifasına sebep olarak hükûmetin takip ettiği siyasetin Mısır ordusu istiklâline zararlı bulunduğunu,konulan hükümler mucibince kendisinin krala müracaat etmek hakkından da mahrum edilince istifadan başka bir çare bulamadığını söylemektedir.

Başvekil istifayı kabul etmiştir. Gerek harbiye, gerekse ziraat vekâletine vekil araştırılmaktadır. Maamafih harbiye nazırının istifası üzerine bir kabine buhranının da çıkması muhtemeldir.

Araplar Filistin Müzakerelerinde Ne Istiyecekler.

Türkiyenin eski Halep vilâyetinden tatmin edilmesi de mevzubahsolacak.

Londra, 16 (Radyo) — Arap mehafilleri Filistin konferansına hazırlanmaktadır

Müftünün bu konferansa bizzat iştirak etmiyeceği anlaşılmaktadır. Beyrutte verilen kararlarda konferansda şu noktaların ehemmiyetle gözönünde tutulması Arap komitesince kararlaştırılmıştır:

1 — Yahudi muhacaretinin durdurulması,

2 — Yahudilere, toprak satılmasının yasak edilmesi.

3 — Filistinde bir Arap hükûmeti kurulması ve bu Arap hükûmetinin Iraka benzer bir hükûmet olması.

Eğer bunlar kabul edilmezse mukavemete devam edilecektir.

Londra, 16 (A.A) — Royter ajansı bildiriyor:

Arap mehafilleri Filistin konferansında aşağıdaki esaslara müstenid bir plânın

(Sonu dördüncü sayfada)

Milletler Cemiyeti Dün Toplandı.

Cenevre, 16 (Radyo) — Milletler cemiyeti konseyi bugün toplanmaktadır.

Bu toplantıda İspanya hariciye nazırının vereceği beyanata ehemmiyet atfedilmektedir

Cenevre, 16 (A.A.) — Milletler Cemiyeti Konseyi bugün toplanmıştır.

«Hayatım» dan:

KAÇAKLIK DEVRİ

YAZAN
H. Basrî Çantay

— 5 —

Mustafa Efendi akşam yanıma geldi. Konuşuyoruz:

— Azizim, ben beheme hal Bergamaya gitmek mecburiyetindeyim. Oradan Balıkesir havalisine geçeceğim (Güzelhisar) çayının ötesine beni atmanın bir çaresi.

— Temin ettim, hiç merak etme. Sen yalnız biraz uyu

— Hayır uyuyamam. İzah et.

— Kaderin varmış. Handa (Arnavut Şaban) isminde biri misafir. Sabaha karşı gidecek. Seni de hayvanile götürecek. O adam yaz - kış çayı geçer, korkmaz. Pazarlık ettim, seni (Reşadiye)ye kadar götürecek. Yalnız kıyafetini tebdil etmek lâzım.

— Ne şekilde?

— Seni bir (fıstık taciri) yapacağım! Başına bir Menemen sargısı saracağım!

— Hay Hay.

Mustafa Efendiye para verdim, bana bir (Menemen üstlüğü) alıp geldi ve iki ucunu sarkıtmak suretiyle onu güzelce fesime doladı! Bir falso yapmamak için fıstık muamelesi üzerine hayli şeyler öğrendim ve müsterih yatağıma yattım.

Sabaha karşı odamın kapısı vuruldu. Şaban Ağa karşımda: «Hazır mısın, gideceğiz» dedi. Hazırlandım, desti yüklü ve semerli bir beygire binerek ve Mustafa Efendiye veda edip ayrıldım.

Şiddetli yağmur yağıyordu. Bereket versin ki Şaban Ağa yağmurluğunu bana giydirdi O, yaya.

Dün geldiğim yollar üzerinden tekrar gidiyoruz. Jandarma karakolları var. Fakat benim kaçak olduğumu anlamak için büyük feraset lâzım.

Ali ağa çiftliğine uğramadan geçtik, nihayet (Güzelhisar) çayının kenarına geldik. Çay kudurmuş bir vaziyette. Şaban Ağa «korkma gözlerini yum» dedi, hayvanın çılbırını eline alarak suya daldı, gidiyoruz. dizlerim sular içinde. Tekrar ediyor: « Sakın gözlerini açma, sağa sola meyil etme ha!».. Sahili selâmeti bulmuştuk. Gözlerimi açtım, fakat beygir önümüze çıkan bir hendeği atlarken kaydı, çamurların içine yuvarlandık!...

[Reşadiye]? Bu bir nahiye Fakat oraya varınca ne yapacağım? Şaban Ağa ile konuşmak istiyorum, adamcağız hem sırsıklam ıslanmış, hem yorgun. Benim on kelimeme bir kelime ile cevap verip bitiriyor. Yabancı muhitlerde barınmak ne müşkül!

Benim aziz bir dostum ve muhabirim vardı: Vacit Nazmi Bey merhum. Bir zaman İzmirden gazeteme çok kıymetli yazılar yazardı. Son günlerde imzasının yanına bir de [Reşadiye] kelimesi atmaya başlamıştı Mesleği de nahiye müdürlüğü idi. Acaba varacağımız Reşadiye o Reşadiye mi idi? Acaba Vacit Nazmi şimdi orada müdür mü idi? İmkânsızlık içinde bir imkân yakalamış gibi idim. Şaban Ağaya çekine çekine sordum.

— Müdürünüzün adı? Dedi ki:

Nazım mı, ne. Öyle bir şey.

Seviniyordum, akşam ezanlarında Reşadiyeye muvasalat ettik. Şaban Ağa gazup, yorgun, bitkin.. « Geldik, in bakalım » dedi. Hayvandan indim. Müdürün evini sordum, cevap vermedi, bir han, bir kahve sordum, yine cevap vermedi! Hayvanını ve sırtımdan yağmurluğunu alıp gitti!.. Yağmur hâlâ devam ediyordu. Güç hal ile hükûmet konağını buldum, bir jandarma koğuşuna daldım. Müdür beyin evine telefon olup olmadığını sordum, «var» dediler. Mikrofon elimde, konuşuyoruz:

— Alo.

— Müdür.

— Misafirim var.

— Ay, âşına, bir ses. Kimsiniz?

— H. B.

—Aman gelsiniz, bekliyorum.

Bir jandarma aldım, Vacit Nazmi Beyin evine yollandık. Merhum geceliklerile sokağa fırlamış, koşarak bana doğru geliyordu. Sarmaştık. Evine gittik, onlar da o dakikalarda beni konuşuyorlarmış. «Ah buraya gelse de gizlesek» diyorlarmış.

Sındırgı eşrafından Hilmi Bey [Mebus Bay Süreyyanın pedeleri] merhum da orada misafir. Hilmi Bey Vacit Nazminin kayınpederi. [1] çamaşırlarımı değiştirdiler,

Çaylar, ihlamurlar yemekler... O gece öyle rahat uyudum ki..

Sabahleyin kalktım, Vacit Nazmi Beyin ısrariyle hükûmete gittim, mekteplerini ziyaret ettim, Hâttâ bazı talebeleri imtihan yaptım! Merhum benim hakkımda gelen şifreyi gösterdi. Vaziyet fena idi! İstanbul kükûmeti işe öyle ehemmiyet veriyordu ki!...

Vacit Nazmi; bana Çeçen Raşidin atını temin etti, yanıma bir de arkadaş verdi Akşama doğru Bergamaya yollandık.

Gece Bergamada, Hacı İbrahim Efendi zade Hafız Hüseyin Beyin evinin önündeyiz. Hafız Hüseyin Bey daha evvelden Mehmet Cavit Bey tarafından vaziyetten haberdar edilmişti. Bize kayınbiraderi Şevket Beyi refik etti. Kasaba civarındaki çiftliğine gittik Çiftlik binası bir sathı malle yaslanmıştır İki katlıdır. Kâhya Osman Efendi ile tanıştık. O, benim hüviyetimi anlamak istiyordu. «Sındırgılıyım» dedim, «hayır, dedi, sen Balıkesirlisin. Bu ağız Sındırgı ağzı değildir!» Utandım.

O günlerde Bergama «İttihat İtilâf» gürültüleri içinde çalkanıyordu. Bir «Mustantik» lâfı vardı. Herkes onunla meşgul idi. Osman Efendi müthiş İttihat ve Terakki düşmanı. Söğüyor, söğüyordu Dedim ki: «Yahu, ben de İttihatçı isem?» Cevap verdi: «Efendi, İttihatçı olsaydın buraya gelemezdin!»

[1] Vacit Nazmi de Dişçi Bay Niyazinin kayınpederleri idi.

ŞEHİR HABERLERİ

Beş Yıllık Sanayi Proğramımız..

İnşa edilmekte olan fabrikalarımızın ikmaline çalışılıyor.

Beş yıl sanayileşme proğramımızın tatbikine büyük bir faaliyetle devam edilmektedir.

Bu cümleden olmak üzere İzmitte inşa edilmekte olan ikinci kâğıt ve sellüloz, karton fabrikamızın inşaatı çok ilerlemiştir.

Bu fabrikamızın önümüzdeki ağustosta açılma merasimi yapılabileceği anlaşılmıştır.

İzmitte inşası kararlaştırılan «kaolin» fabrikası ile «klor» fabrikasının temel atma merasimlerinin önümüzdeki aylarda icrası mukarrerdir.

Bu fabrikalarda lâzım olan ilk makineler İstanbula gelmiş ve İzmite göndermiştir. Bir kısım makineler de peyderpey gelmektedir.

Diğer taraftan birinci beş yıllık sanayi proğramından yalnız « seramik » fabrikası inşası kalmıştır.

Sümerbank umum müdürlüğü, bu fabrikanın İstanbulda inşasını münasip görmüş ve inşaatına önümüzdeki aylarda başlanması kararlaştırılmıştır

Mezkûr banka umum müdürlüğü ayrıca bir de «zaç yağı» ve «süperfosfat» fabrikası inşa etmeği kararlaştırmıştır.

Bu fabrikanın inşaatına da yakında başlanması için banka, ihaleye aid hazırlıklarla meşgul bulunmaktadır.

Şehir Kulûbü Umumî Toplantısı.

Şehir Kulûbü azaları pazar günü saat 15 de toplanarak yıllık kongresini yaptı. Kongreyi Kulûp Reisi Abdi Ağabeyoğlu Açtı. Kongre reisliğine Vali Muavini Emin Refik Kırış ayrıldı

Mesai raporu okunarak ittifakla kabul edildi ve idare heyetine mesaisinden dolayı teşekkür olundu. Hesapları tedkik için ayrılan muamelât heyetinin de raporu okundu. Bunda Kulûp muamelât ve hesaplarının, demirbaşlarının çok iyi bir şekilde tutulmuş ve muhafaza edilmiş olduğu bilhassa zikredilmekteydi.

Bu da aynen kabul olunduktan sonra yeni idare heyeti seçimine geçildi.

Gizli reyle yapılan seçimde idare heyeti şu şekilde teşekkül etti: Abdi Ağabeyoğlu, Doktor Ekrem Baysal, Emin Sönmez, Ahmet Oğuz, Süat Ünal, Mektupçu Süleyman Alemdar, Eyup Sabri Koçak, mürakabe heyetine de Hakkı Tiryaki, Tahsin Kılıç, İbrahim Madenli...

Bunu müteakip toplantıya son verildi.

Anafartalar Caddesi Yaya Kaldırımları.

Anafartalar caddesinin bir taraftan nakil vastalarına aid olan dokuz metrelik kısmı parke döşenirken, diğer taraftan da yaya kaldırımların yapılmasına başlanılmıştır.

Yaya kaldırımların iki tarafı da kareli ve düz mozayıktan yapılmaktadır. Böylece cadde çok temiz, temiz olduğu kadar da zarif bir şekle girmektedir.

Yalnız yaya kaldırımın genişlemesile elektrik direkleri yaya kaldırımların ortasında kalmıştır.

Bu mahzuru da ortadan kaldırmak için direklerin yeni yapılan kaldırımın kenarlarına getirilmesi muvafık görülmüş, bu şekilde hazırlıklara başlanılmıştır.

Mühür kullanacak maliye memurları.

Maliye memurlarından mühür kullanmağa salâhiyetli olanlar arasına vazifelerinin mahiyetleri icabı varidat kontrol memurlariyle merkez kontrolörlerinin de katılması Maliye Vekâletince kararlaştırılmıştır.

Bir vakanın muhakemesi.

Dün, ağır ceza mahkemesinde Müberra adında bir kızı tabanca ile vurmaktan suçlu Sermetin duruşmasının son celsesi yapılacaktı. Dinlenen dört müdafaa şahidinden başka, diğer iki şahidinde ihzaren getirilerek ifadelerinin alınması için muhakemenin 7 şubata bırakıldığı reis tarafından tebliğ edilerek celseye son verildi.

İş Kanununa Dair Bir Emir.

İş kanunu hükümlerinin tamamen tatbiki hakkında Başvekâletten alâkalı makamlara ve valiliklere bir tamim gönderilmiştir. Bu tamim şudur:

«Devlet, vilâyet ve belediyelere aid her türlü iş yerlerindeki işçilerin iş kanununun beşinci maddesine tevfikan vermeğe mecbur oldukları beyannamelerin bazı dairelerce verilmek istenilmediği ve bu hususta muhtelif yollarda itirazlar serdedilerek kanun tatbikatının şumûlünden dışarı çıkmak teşebbüslerile, vazifedar memurlara güçlükler çıkarılmakta olduğu İktisad Vekilliğinin 1-1 938 tarih ve 726 sayılı tezkeresinden anlaşılmaktadır.

Kanund tağyir ve tehire imkân olmadığından hükümlerinin tamamen tatbiki lüzumunun alâkadarlara emir ve tebliğ edilmesini rica ederim.»

Kalp Para Yapanlar Yakalandılar.

Bir müddettenberi Bursa, İznik, Gölcük ve İzmit havalisinde kalp eski beş liralıklardan sürüldüğü görülmüş ve sıkı bir tahkikata girişilmiştir.

Zabıta, nihayet bu sahte beşliklerin Gölcük civarındaki Tatarihaniye köyünde imal edildiğini öğrenmiştir. Bundan sonra, oldukça büyük ve muntazam bir teşkilâtla çalışmakta olan kalpazan çetesini yakalamak için tertibat alınmış ve kalpazanlar suç üzerinde alâtlarile beraber yakalanmışlardır.

Bunlar Değirmenderede oturan Rizeli İlyas kaptan ve Tatarihsaniye köyünde Mehmet oğlu Hakkı Ağacan, hizmetçisi İbrahim Göksulu isimlerindedir.

Bu şebekenin yatakları ve elebaşıları olarak da Mustafa Sınar, Yukarı değirmendere köyünden Ahmet Fidancı, Abdullah oğlu Mehmet, Ahmet oğlu Kâmil, Mustafa oğlu Kâzım Kahraman, Hisarın köyünden Mehmet; Kâmil Hakkı, Derincede Gebzeli Halil, Derince Travers fabrikasında işçi Hacı oğlu Hamza Sürmeneli Gülfidan oğlu İzzet Şengül bulunmaktadır. Bu adamlar, İlyas kaptanla Hakkı Ağacanın imal ettiği sahte beş ve on liralıkları muhtelif yerlerde sürmektedirler.

Bir müddet evvel İstanbulda Manyas caddesinde yakalanan sahte beş liralığın da bu şebeke mallarından olduğu anlaşılmaktadır.

Kalpazanların, Bursada, İznikte, İzmitte, Derincede, Gebzede, İstanbulda ve bilhassa İzmit köylerinde geniş mikyasta faaliyette bulundukları anlaşılmaktadır. Şimdiye kadar sahte olarak yeni harflerle elli yedi adet beş liralık, otuz yedi adet on liralık, birkaç tane eski harflerle beş liralık bulunmuştur. Bunlardan başka henüz imal edilmekte bulunan on beş kadar beş liralık elde edilmiştir.

Motördeki Bir Arıza Yüzünden Elektrikler Söndü.

Dün şehir elektrikleri saat on dokuzu on geçe sönmüş ve şehir on dakika kadar karanlıkta kalmıştır. Buna sebep elektrik motöründe âni bir arıza vukua gelmesidir. Bu arıza bertaraf edildikten sonra lâmbalar tekrar yanmıştır.

Baro Heyetine Büyüklerimizin Teşekkürleri

Balıkesir - Çanakkale mıntaka barosu kongresi tarafından Cumhurreisi İsmet İnönü, Başvekil Celâl Bayar ve Adliye Vekili Tevfik Fikret Sılaya çekilen tazim telgraflarına büyüklerimizden baro reisi Tevfik Başarana aşağıdaki cevaplar gelmiştir:

Mıntaka barosu kongresi münasebetile gösterilen temiz duygulara Reisicumhur İsmet İnönü teşekkürlerini bildirir.

Umumî Kâtip
Kemal Gedelec

Teşekkür, kongreye başarılar dilerim

Başvekil
Celâl Bayar

Mıntaka barosunun kongre toplantısında hakkımda gösterilen iyi duygulara teşekkür ederim.

Adliye Vekili
Fikret Sılay

Halkevinde Temsil.

Akşam Halkevi temsil kolu, Vedad Urfinin üç perdelik «Kanun Adamı» isimdeki piyesile «Aman Hanım Sus» komedisi temsil etmiştir.

Temsil iki gece daha tekrar edilecektir.

Sömestr tatili

İstanbul ve Ankara üniversitelerinin sömestr tatili münasebetile şehrimiz gençleri bir aylık tatillerini geçirmek üzere gelmeğe başlamışlardır.

Yabancı Gözile:

Türk Mektebi

Türk kadınının uyanışı, yeni Türk hayatının en mühim ve en heyecanlı mazhariyetlerinden biridir.

Moskovada neşrolunan «Muallim gazetesi» 21 - 12-1938 tarihli nüshasında «Türk mektebi» başlığı altında ve B. Yurief imzasile bir makale neşretmiştir. Aynen tercümesi şudur:

«Maarifin yükselişi sahasında yeni Türkiyenin muvaffakiyetlerini takdir edebilmek için hattâ en umumi hatlariyle dahi olsa, maarif sahasında eski Türkiyenin yaratabildiklerini kısaca gözden geçirmek zarureti vardır: Sözün tam mânasiyle, hattâ iptidaî malûmat vermek için dahi olsa bir halk maarifi sistemi (yahut kütlevî maarif sistemi) mevcut değildi Türk maarif tarihinde bur-ua müdekkikleri başlıca 4 safha tesbit ederler: Birinci safha skolastik - Orta çağ safhasıdır ki 19 uncu asrın ilk süluüsüne kadar devam etmiştir. İkincisi, Türk tâbirince tanzimat, yani reform devridir ki 19 uncu asrın ilk süluüsünden 1908 genç Türk inkılâbına kadar sürmüştür. Nihayet dördüncü safha gelir ki bu da cumhuriyetle beraber başlar.

Böyle bir taksim yalnız şekli bir karakter arzetmekle değil, daha birçok hususlarca yanlış ve gayri kâfidir. Meselâ bu taksim bu safhalar arasında cumhuriyetten evvelki reformların karakterleri hakkında hiçbir fikir vermedikten başka bu reformlar ile cumhuriyet maarifi arasındaki cüzî farkları ifade etmek için de gayri kâfidir. Bizce hakikatte Türk maarifinin inkişafında sadece iki esas devre seçmek daha doğrudur. Bu devrelerin birincisi Türk millî kurtuluş hareketinin zaferine kadar uzar, ikincisi ondan sonradır.

Eski Türkiyede maarif - eğer mevcut olmuş ise - yalnız dinî mekteplerde mevcuttu ve bunun da esası kuranı öğrenmekten ibaretti. Bu devirde ilk mekteplerle beraber bir de «mektep» denilen ve bizim dinî ruhanî kitse mekteplerini andıran ve fakat onlardan da aşağı olan müesseseler mevcuttu (1) orta ve yüksek mekteplerler olarak da seminarlar vardı. Seminarlar ilk mekteplerden, iptidaî kuran dersinden başka metafizik, fıkıh, retorik ve diğer muhtelif dinî bahislerle tefsirler öğretiyordu. Bu tedrisat ise, Türk halkına tamamen yabancı olan arabî dilinde yapılırdı. (2) Halkın konuştuğu millî dile hiç ehemmiyet verilmiyordu.

İngiliz liberal gazetecilerinden Cekson, Türkiyede maarif meselesinin halli, halkın okutulmasından ibarettir demektedir. Bu davaya ise ancak cumhuriyet halledebilmiştir Kendi askeri ve siyasî zaferlerini tarsin için Türkiyeye her şeyden evvel eski maarif sistemini yıkmak zaruri görüldü Bu sahada ise hakikaten büyük muvaffakiyetler elde edilmiştir.

Maarifin yükseltilmesi için ilk tedbirler daha cumhuriyetin ilânı ile beraber başladı. Hattâ daha Türk millî kurtuluş hareketi sona ermediği zamanlarda, meselâ Yunanlıların Sakaryada hücumlar yaptıkları zamanlarda bile bir taraftan silâh elde çarpışılırken diğer taraftan Ankarada muallimler içtimaa davet olundu.

Harbin sona ermesi ve cumhuriyetin ilânı ile beraber ise, maarif sahasındaki cepheler ve çalışmalar pek ziyade arttı Memleketin kültür siması süratld değişmeğe başladı. Her şeyden evvel tedrisatın dinî mahiyetine büyük darbe indirildi ve bu keyfiyet, cumhuriyet ilânının hemen akabinde, 3 mart 1924 te başarıldı. Bu darbe tedrisatın tevhidi idi.

Türk mektebi bu suretle sadece dünyevî bir müessese oldu.

Maamafih bu dünyevî mektep de, ilk zamanlarda, eski tedrisatın birçok eski usullerine tevarüs etmiş bulunuyordu Bilhassa Arap harfleri bu meyanda sayılabilir. Türk maarifi yaratmak ve yapmak için bu engeli de kaldırmak lâzımdı, Bu suretle Türk milletinin kültürce inkişafına büyük bir yol açılabilecekti. 1 Kânunuevvel 1928 de Arap harfleri yerine lâtin harfleri kullanılması hakkındaki kanun bu maksatla neşrolundu.

Bu keyfiyet, millî kurtuluş hareketinden sonra maarif sahasında ikinci büyük hamle idi.

Maamafih maarif bir milletin hayatında, ancak o milletin geniş tabakalarını da sarmak şartiyle büyük bir rol oynıyabilirdi. Bunun için de ilk tedrisatın 7 yaşından 15 yaşına kadar her vatandaşı için mecburî tutulması kararı alındı. Bu sahadaki başarıları görmek için talebe sayısına bakmak kâfidir 1923 te devlet ilk mekteplerinde okuynn talebelerin sayısı kız erkek 343 448 den ibaret iken bu mikdar 1936 da 680.658 oldu. Ortamekteb ve liselerde aynı devrede talebe sayısı 4 469 dan 60 720 ye çıktı Yüksek mekteplerle meslek mekteplerinde 18.000 den fazla talebe okumaktadır. Bu mutad tip mekteplerden başka mektebin haricinde vatandaşlar için 4 aylık kurslar halinde millet mektepleri açıldı. Bu kurslardan iki milyon insan geçmiştir.

Türk mektebi, şimdi, onu halk mektebine götüren yoldadır. Bu keyfiyet Türk maarifinin üçüncü fütuhatıdır. Maamafih bu sahada yapılacak şeyler henüz çoktur. Çünkü halkın büyük kısmı henüz okur yazar değildir. Mektebin halka yaklaşmasından. büyük âmillerden biri de, kadın ve erkeğin hukukan müsaviliğinin kabul edilmesi ve kadının bütün tahsil müesseselerine kabulü oldu.

Türk kadının uyanışı, yeni Türk hayatının en mühim ve en heyecanlı mazhariyetlerinden biridir. Kadın bu suretle de harisane bir şekilde öğrenme sahasına atıldı ve tedrisat hemen ekseriyetle de muhtelittr.

İlk mekteplerde kızlar, umum talebenin üçte birini, orta ve yüksek tedrisatta da beşte birini teşkil eder. Mesleki tedrisata gelince, bunda kızların sayısı, umum talebenin üçte ikisini teşkil etmek üzere erkek talebeden daha fazladır

Mektep proğramları tamamen değiştirilmiştir. Dinî tedrisat ve din dersleri kaldırılmıştır. Yeni mektepler inşasına büyük ehemmiyet verilmektedir.

Türkiyede maarifin yükselişini ve Türk milletinin kültürce inkişafı mesaisinde bir müddet evvel vefat etmiş bulunan Kemâl Atatürkün yaratıcı hamlesini ve iradesini hassaten kaydetmek lâzımdır.

1928 de Kemâl Atatürk bütün memleketi bir Cumhurreisi gibi değil, bir muallim gibi gezdi ve bizzat tahta başına geçerek yeni harflerin kolaylığını ve eski harflere müreccah olduğunu halk kütlelerine gösterdi.

Zamanımızda, meselâ Orta Avrupanın, Alman faşizminin elinde bir ortaçağ nizamına döndüğü bir zamanda Asyada bir millî kurtuluş hareketinin zaferi neticesinde, Türkiye bir orta çağ nizamından çıkarak modern bir terakki yoluna girmiş bulunuyor. Bu misâl, hattâ burjua çerçivesile mahdut olsa da, bir millî kurtuluş hareketinin nasıl hayret verici neticeler verebileceğini ve bu mahdudiyetin, memleketin müstakbel inkişafı için bir engel olmadığını göstermek itibariyle de ayrıca dikkate şayandır »

(1) Muharririn bu mekteplerden hangi nevi mektepleri kasdettiği lâyıkiyle anlaşılmamaktadır.

(2) Muharririn medreseleri ifade etmek istediği anlaşılmaktadır.

İran Ve Hükümdarı

15 seneden az bir müddet zarfında Riza Şah Pehlevi büyük işler başarmıştır.

Fransızca Lö Tan gazetesi «İran hükümdarı» başlığı altında yazdığı bir başmakalede, dostumuz İranla, Fransa arasında zuhur eden hâdiseye teessüf ettikten sonra Şehinşah Hazretleri ve eseri hakkında diyor ki:

On beş seneden az bir müdder zarfında, Rıza Şah Pehlevi, pek ziyade enerjiye müstenit tamamiyle şahsî bir gayretle, asırlık ananeler içinde uyuşmuş bir imparatorluğu kesif bir ekonomik inkişafın nimetlerinden istifade eden bir memleket haline ifrağ etmiştir. Denebilir ki Şah Pehlevi, İran için, başka usuller ve şahsî telâkkilerle, Mustafa Kemâl Türkiye için ne idi ise o olmuş pek eski bir millet içinde ve bu milletin ananevî milliyetperverliğinin aslını teşkil eden her ne varsa hepsine riayet etmekle beraber enerjilerini uyandırmağa ve manevî kuvvetlerini gençleştirmeğe çalışan bir islâhatçı siması taşımaktadır. 1794 tenberi saltanat sürmekte olan Şii Kaçar hanedanı 1925 senesi nihayetinde parlâmento tarafından hal olunduğu zaman Rıza-Han, Rıza Şah Pehlevi ismiyle tahta iclâs olunmuştu. Fevkâlâde parlak bir askeri hayatı olan Şah Pehlevi, ilk önce harbiye nazırı, ve sonra başvekil olarak kudretini isbat etmiş olan bir zattı Biribirine şiddetle muhalif partilerin kavgalariyle derin surette inkısama uğramış bir meclise kendini hâdiselerin istediği kuvvetli adam olarak kabul ettirmiş, işleri intizama koymuş mutlakiyetten en demokratçı rejime istihalesiz ve siyasi hazırlıksız olarak geçmiş bir millette otoriteyi tesis etmişti O, vakıa tehlikeden kaçınmıyan, fakat siyasî meselelerdeki anlayışına devlet adamı ihtiyatkârlığına inzimam eden bir millî şef olarak kendini tanıttırmıştı. Harbiye nazırı iken, geniş maksatların istihsali için her şeyden evvel emrinde sağlam bir kuvvet bulundurmak icap ettiğini düşünerek bir millî ordu teşkil etmiş, başvekil iken halk kütlelerinin arzularına tekabül eden bir millî istiklâl programının tahakkukuna çalışmıştır

Halkın onu sevmesi, o vakte kadar siyasetin hususiyle zâftan ve tevekkülden ibaret olduğu bir memlekette kendini irade ve karar adamı olarak tanıttırması keyfiyetiyle izah olunuyordu Onun istediği İranı hem Rus,hem İngiliz vesayitinden kurtarmak, menfaatlerinin müdafaası için onu teşkilâtlandırmak inkişafını kendi vasıtalariyle temin etmekti. Bu politikayı Rıza Şah Pehlevi tahta çıktığındanberi nadir görülen bir azimle tatbik etmiştir. İran, Türkiye, Irak ve Afganistanla aktettiği anlaşmalarla türlü türlü nüfuzlar arasında hakiki bir muvazene idamesine muvaffak olan mutlak surette millî bir kuvvet olmuştur.

İmparatorluğunu sağlam siyasî esaslara istinat ettiren hükümdar gayretlerini en çok milletinin modernleşmesine tahsis etmiştir. Atatürk gibi o da kadın hürriyetini temin etmiş, mektepler kurmuş, içtimaî hayatı âdeta yenileştirmiştir. Fakat iktisadî inkişaf onun daimi meşgalesini teşkil etmiştir.

Geçen yıl, on beş sene evvel hayalî telâkki edilen bir teşebbüsle tetviç olunmuştur: Hazer denizini İran körfezine bağlıyan ve pek büyük sınaî imalleri istilzam etmiş olan Trans İraniyen hattı ikmal olunmuştur. Bu hat, 1000 kilometresi dağlardan geçmek üzere 1394 kilometre uzunluğundadır. Elburz ve Luristan dağları silsilesi 2000 metre yüksekliktan aşılmıştır. 5 Milyar 200 milyon franktan fazlaya mal olan ve dışardan hiç istikraz aktolunmaksızın İran kendi membalariyle itmam edilen bu işte 50 000 işçi çalışmıştır Bu hatta onu amuden kateden üç ehemmiyetli hattın inşasını da ilâve etmek lâzımdır. Bundan başka Rıza Şah Pehlevi geniş bir endüstrileşme planı da hazırlamıştır. Fabrikalar kurulmuş, millî bir cihaz tesis edilmiştir. Hazer denizi ile İran körfezindeki limanların ıslâhı için tedbirler almış ve Tahranda âmme hizmetine mütealik büyük işlerin tahakkukuna çalışılmakta bulunulmuştur.

Izini Kaybeden Katil Nasıl Bulundu?

Bundan iki sene evvel, birinciteşrinin iptidası idi. Fransanın Avinyon şehrinde bir akşam ortalık henüz kararırken şehirin büyük caddelerinden birinde birdenbire bir otomobil durmuş, içinden iki adam çıkarak, sokakta yürüyen bir yolcunun üzerine ateş etmişler, adamı kurşunla karbura çevirdikten sonra kolundan bacağından yakalıyarak otomobillerine almışlar ve süratle oradan uzaklaşmışlardır.

Öldürülen adam, Avinyon bankalarından birisi namına Monte Karloya ecnebi parası satın almağa giden Alfons isminde birisi idi. Ve Monte Karloya gitmek için istasyona gitmekte idi

Hâdise daha ilk anda göstermişti ki, mütecavizler bankacının üzerinde bir milyona yakın külliyetli miktarda para olduğunun evvelce farkında imişler.

Hâdiseden birkaç gün sonra maktulü götüren otomobil şehir civarındaki ormanda yarısı yanmış olduğu halde bulundu. Aradan birkaç gün daha geçti Zavallı adamın cesedi şehirin birkaç kilometre ötesinde bulundu.

Hâdiseyi müteakip girişilen tahkikat daha ilk günlerde mütecavizlere aid ipucu elde ettirmişti. Piyer Poli adında bir zatın da cinayete iştirâk etmiş olduğu tesbit edilmişti. Fakat bu adam, o andan itibaren izini kaybetmiş, ta iki sene ortadan çekilmişti Polinin bu gaybubeti de hâdisede methaldar olduğunu teyit ediyordu.

Katil geçen gün yakalanmıştır Basıldığı odada senelerdenberi polisin aramakta olduğu bir kadında ele geçirilmiştir Bu kadının Polinin metresi olduğunu, yalnız bankacı vakasın da değil, katilin şimdiye kadar yapmış olduğu bir çok hırsızlık ve soygunculuk vakalarında da onunla müşterek olduğuda öğrenilmiştir. Her ikisi de tevkif edilmiştir.

RADYO

— ANKARA RADYOSU —

Dalga Uzunluğu:

1639 m. 183 Kcs. 120 Kvv.
T.A.Q.19.74m. 15195Kcs. 20 Kvv.
T.A.P.31,70m. 9465Kcs. 20 Kvv.

17 1 - 939 Salı

12.30 Müzik [küçk orkestra - şef: Necip Akın] 1 — A. Rubinstein - Kostümlü bolo süitinden - başlangıç 2 — A. Rubinstein - Kostümlü balo Napoli balıkçıları 3 — Ric Gebhardt - Romans viyolensel ve orkestra için 4 — J. Straus - Polka 5 — Hanns Schmidt - İnciler - vals 13 00 Saat ajans, meteoroloji haberleri. 13.10 Müzik [küçük orkestranın devamı] 6 — Leopold - Yeni dünyanın eski şarkıları. 7 — F. Königshofer - Tirol entermezzosu. 8 — İtalo Azzoni - Melodi 9 — Gerhard Winklar - Kemanın aşk şarkısı 10 — Beethoven - Skoçya havaları 13 40.14 Türk müziği Pl 18.30 proğram 18 35 Türk müziği [Fasıl heyeti - Muhayyer faslı] 19 20 Saat, ajans meteoroloji haberleri, ziraat borsası [fiyat] 19.30 Türk müziği [muhtelif oyun havaları] 1— Aç kapu oyun havası 2 — Bartın oyun havası 3 — Genç Osman oyun havası 4 — Anadolu oyun havası 5 — Ödemiş Zeybeği 6 — Balıkerir Zeybeği 7 — İzmir Kordon Zeybeği Çalanlar: S. Yaver Ataman, Vecihe C Kozan, C. Çağla, H. Gür. 20.00 Konuşma [Hukuk ilmi Yayma Kurumu] 20.15 Türk müziği [Şarkılar] 1 — Hüseyini Peşrev 2 — Rahmi Hüseyini şarkı - Acep nazende çehu 3 — Suphi Ziya - Hüseyini şarkı - Feryad ediyor bir gül. 4 — Rahmi - Muhayyer şarkı - Serapa hüsnü ansın 5 — Reşad Erer - Koman taksimi 6 — Mustafa çavuş - Hisar sapuselik Du çeşmimden gitmaz aşkın hayali. 7 — Hacı Arif bey - Hicaz türkü - Aman dağlar canım. 8 — Hacı Arif bey - Halk türküsü - Bülbül taşta ne gezer 9 — Salâhattin Pınar - Hicaz türkü - Hâlâ yaşıyor. 10 Saadettin Kaynak - Nihavend şarkı Kirpikilerinin 11 — Saadettin Kaynak - Eviç türkü - Atladım bahçene girdim Okuyanlar: Muzaffer İlkar, S. Tokay. Çalanlar: Vecihe, C. Kozan, R. Erer, R. Kam 21 00 Konuşma [Türkiye postası] 21.15 Saat, esham, tahvilât kambiyo nukut borsası [fiat] 21 30 Müzik [radyo orkestrası - şef: Hasan Ferit Alnar] 1 — L. van Beethoven: 3 ncü Leonore uvertür 2 — L. van BEethovn: 6 ıncı Senfoni Fa majör [Pastoral] 22.30 Müzik konuşmaları [Folklor] 22.30 23 45 24 Son ajans haberleri ve yarınki proğram.

Macar Hariciye Nazırı Berline Gitti.

(Baştarafı birinci sayfada)

tiyarım.»

Taymis gazetesinin Berlin muhabiri son defa Leh hariciye nazırının Berline yaptığı seyahatın maksatları hakkında şayanı dikkat malûmat vererek müstakbel diğer ziyaretlerin hususiyetlerini izah etmektedir.

«Leh hariciye nazırı Albay Bek, Hitlerle uzun bir görüşmede bulunduktan sonra Varşovaya döndü. Konuştukları mevzu Orta ve Şarki Avrupanın umumi vaziyeti ve bu vaziyetin kendileriyle olan alâkasıdır.

Mülâkattan sonra neşredilen tebliğ her zamanki kadar muhtasar olduğu gibi Berlin resmi mehafili de mülâkat mevzuu etrafında fazla malûmat vermiyor.

Bununla beraber, Münihte yapılan konuşmanın nisbeten küçük olan Danzig ve Ukranya meselelerinden ziyade, geniş bir çerçeve dahilinde gelecek ayların beynelmilel seyahatına müteallik olduğu söylenebilir. Hiç şüphesiz ki diğer iki küçük mesele de gerek Almanya, gerek Lehistan için büyük ehemmiyeti haizdir; fakat Avrupanın istikbali gibi daha büyük bir mesele yanında ikinci derecede kalmaktadırlar.

Anlaşıldığına göre, Alman hükûmeti tarafından takip edilen hattı hareket, esas itibariyle Avrupada «Antikomiter pakt» nı genişletmektedir. Bu misak şimdi Almanya, İtalya ve Japonya arasında aktedilmiş bulunuyor. Fakat Alman hükûmetinin arzusu, sahayı genişletmektir. Onun için; Alman devlet reisinin, Leh hariciye nazırından böyle bir seyahat hakkında ne düşündüğünü sormuş olması muhtemeldir. Bu meyanda Leh hükûmetinin faal bir vaziyete geçmesini ümiş ettiğini de ifade etmir bulunması mümkündür.

Bu bakımdan, Çekoslovak hariciye nazırı Çavalkoski ve Macar başvekili İmredinin yakında Berline vaki olacak ziyareti calibi dikkattir. Almanyaaın Çekoslovakyadan yeni bazı taleplerde bulunması ve bu arada Çekoslovakya ile askerî bir ittifak teklif etmesi gibi sebepler dolayisile Çuvalkovskinin Berlin ziyaretinin tehir edildiği bildirilmişti.

Berlin, bu havadisin asılsız olduğunu bildiriyor ve Çavalkoskinin bu ay ortasında Berlini muhakkak surette ziyaret edeceğini ilân ediyor.

Bununla beraber, Almanyanın Çekoslovakya ile askerî ittifak akdetmek istediği havadisi ihtimal harici görülemez.

Almanyanın mümtaz ricalinden birinin — belki de Feldmareşal Göringin — bu ay cenubî şarkiye doğru seyahata çıkacağı da anlaşılmaktadır. İlk uğrağı Belgrad olacaktır.

Burada da yine, mevzuu bahsolunan mesele antikominter paktını bugüne kadarki üç azası beyninde takip edilmekte olan aşağı yukarı «tedafüi» mahiyetten çıkarıp daha faal bir şekle getirmektir. Bu hususta Almanya tarafından pratik tedbirler alınmaktadır.

Frankistlerin ileri Hareketi

Paris, 16 (A.A.) — İspanyada Frankistler Katalonya cephesinde ileri hareketlerine devam etmektedirler.

Bir Madrid telgrafında Cumhuriyetçilerin bu cephede bazı muvaffakiyetlerini kaydetmektedir.

Bay Hitlerin Iki Diktatörü

1938 Yılında B. Hitler Romaya gittiği zaman onun yanında orta boylu, sevimli yüzlü, elli yaşlarında kadar tahmin olunan bir adam vardır.

Alman şeflerini B. Mussoliniye takdim eden B. Hitler bir aralık bu adamın yanında da durmuş ve bu duruştan istifade eden Mussolini heyecanla ilerliyerek

— Siz misiniz mösyö Kannenberg! Nasılsınız; ne yapıyorsunuz?

Demiştir.

Mussolininin diğer Alman şeflerinden daha fazla ehemmiyet verdiği bu küçük boylu zat, B. Hitlerin aşçısından başka kimse değildir.

Aşçı mösyö Kannenberg, 1934 de Hitlerle birlikte Venediğe gitmişti. Mussolini ile orada tanışan aşçıbaşı, İtalya diktatörünün çok fazla teveccühünü kazanmış ve onun sıkı fıkı dostu olmuştu.

Konnenberg, B. Hitlerle birlikte yalnız İtalyaya değil Almanyanın her yerine gitmistir. Münihte, Berchtesgaden de, Berlinde, Romada, Hitlerin sağ eli olan bu aşçının onun üzerinde büyük tesiri vardır.

Yemek zamanı yaklaşır yaklaşmaz Kannenbargı derhal Hitlerin yanında bulursunuz.

Hitlere beş dakika olsun yemek vaktini geçirtmiyen, ona hep kendi seçtiği ve kendi beyendiği sebzeleri ve meyvaları yedirten Kannenberg, Führerin itirazlarına tahammül edemiyen, hatta icap ederse ona kafa tutarak kendisini zorla yemeğe bile götürmekten çekinmiyen garip bir müstebittir.

Hitler aşçısının bu istiptadına tahammül eder. Onun acı acı şikâyetlerine aldırış etmez. Günün en mühim siyasî meselelerini saatlerce Konnenbergle konuşan Alman şefi, Daladiyeye, Çemberlâyne Amiral Hortiye, Mussoliniye dostunu samimiyetle takdim etmiş ve onu takdim ederken gülerek,

— İşte benim diktatörüm!

Demiştir.

— SONU VAR —

Fransa - Suriye Muahedesi Tasdik Edilmeli mi?

Bütün bunlar çok iyi. Fakat bahsolunan bu millî hisler, yalnız hayallerde mevcuttur. Belki de bu hisler günün birinde uyanır amma o gün epey uzaktır ve şimdi orada öyle bir vaziyet vardır ki, bugün çabuk geleceğe de benzemiyor. Bu anda müstakil bir Suriye demek, ecnebilerin bütün arzu ve emellerini kendi üzerine çeken bir Suriye demektir. Muahede tasdik edilince de ne olacak, biliyor musunuz? Şimdiye kadar Fransız mandası dolayisiyle bir kenarda duran bütün memleketler, Suriyenin üzerine çullanacaklar!

Sonra, Aleviler, Dürziler ve Cezireliler arasında patlıyacağı muhakkak olan dahili kargaşalıklar Suriyeyi ateş ve kana bularsa, gene müdahale etmemiz icap edecek mi? Bizim hâkimiyetimiz altında kalmaktan başka bir arzuları olmıyanlar bir takım âsileri mutlaka Şamın otoritesi altına sokmak için yeniden asker mi göndereceğiz?

Bana belki şöyle diyenler olabilir: «Muahedenin protokolleri imzalanmıştır. İşler o kadar ilerlemiştir ki, artık geri dönmek için geç kalmış bulunuyoruz!» Yanlış bir adımdan geri dönmek için vakit hiçbir zaman geçmiş değildir. Ve, daha bundan bir kaç sene evvel, bizimle hemen hemen akdedilmiş olan bir muahedeyi gayet istihfafkâr bir şekilde reddetmiş olan Suriye parlâmentosu, bize takip edilmesi icap eden yolu göstermiş olmıyor mu?

Bütün milletlerin Akdenizdeki vaziyetlerini kuvvetlendirmeğe çalıştıkları bu sırada, bizim yerimizi başkalarına terk etmemiz doğru değildir. Sonra şunu da iyice bilelim ki, arkamızda bize düşman olan bir memleket bulundukça, Lübnan ve Beyrutta tutunamayız.

Fransanın menfaati, hiç olmazsa şimdilik, bu muahedenin tasdik olunmaması nı âmirdir. Zaten bu Suriyenin menfaatine de uygun değildir. Suriye kendi haline bırakılırsa, Fransanın yardımiyle dahi kendini müdafaaya kadir olamıcaktır. Onu hakiki surette himaye eden yegâne kuvet, mandanın Fransaya verdiği manevi kuvvettir.»

Muallimlerin Maaşları

(Baştarafı birinci sayfada)

olan orta tedrisat muallimlerinin bu müddetteki hizmetleri de gözönünde tutulmuştur. Yalnız bu gibiler, baremin diğer derecelerinde bulunanların müktesep hakları olan muallimlerin maaş vaziyetleri kanununun sureti tatbikine dair hazırlanacak olan bir nizamname ile tesbit edilecektir.

Araplar Filistin Müzakerelerinde Ne İstiyecekler.

(Baştarafı birinci sayfada)

müzakeresini derpiş etmektedirler:

1 — Suriye, Filistin ve Erdeni ihtiva eden ve merkezi Emir Abdullahın idaresinde Şamda bulunacak olan büyük bir federal Arap devleti ihdas edilmesi,

2 — Filistinin mandasının on sene müddetle İngiltereye bırakılması, bu müddet zarfında Filistinin cenubundaki Necidde bir Yahudi memleketi tesisine çalışılacaktır. Bununla beraber, Yahudi muhacereti Filistinin diğer bölgelerindeki nüfusun yüzde otuz beşi nisbetine indirilecektir.

3 — Fransız — Suriye muahedesiyle tesis edilmiş olan Lübnan cumhuriyetinin Fransız mandası altında kalması,

4 — Türkiyenin eski Halep vilâyetinde tatmin edilmesi.

Mısır mümessillerinin konferansta İngilizlerle Araplar arasındaki meselelerde mühim bir rol oynıyacakları zannedilmektedir.

Konferansın toplanması Arap nasyonalistlerin Londraya gelmeden önce Kahirede ede edecekleri neticelere bağlı bulunmaktadır.

Danimarkada Casusluk Teşkilâtı.

Danimarka gizli polis teşkilâtına mensup bir şahısla, bir avukat ve biri ecnebi olmak üzere dört nazi tevkif edilmiştir.

Belving ismindeki bu sivil polis, Alman casusu olmakla itham edilmekte ve suçu Alman muhacirlerine dair Danimarka gizli polisindeki vesikaların resmini çekmiş, avukat Pontoppidanla beraber bunları kopye etmiştir. Bundan evvel de teşrinsani içinde 14 Alman tevkif edilmişti. Onlar da Baltık denizinden geçen vapurlara bilhassa İspanyaya giden Rus gemilerine dair malûmat toplamak üzere bir teşkilât kurmuş olmakla itham olunmaktaydılar.

Fasulya ve tayare

Vakıa fasulya nimet sayılır amma, fasulya ile tayareyi mukayese etmek kimsenin aklına gelmez. Halbuki bugün iki memleket birbirile fasulya tayare mübadelesi yapmak niyetindedir.

Bu iki memlekt Japonya ile Almanyadır. Biri sanayide kullanılan bir madde çıkarılmasına yarıyan soya fasulyası yetiştiriyor. Almanyanın buna ihtiyacı vardır. Halbuki, Japonya da ordusunu yeni tayarelerle takviye etmek ihtiyacını duymaktadır. Binaenaleyh Japonya Almayvaya fasulya Almanyada Japonyaya buna mukabil tayare verebilir.

Bugün, bunun için iki hükûmet arasında müzakerelere başlandığı haber veriliyor.

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası

Kapital: 100,000,000 Türk Lirası

Yurd İçinde 261 Şube Ve Ajans

Dünyanın Her Tarafında Muhabirler

Her türlü zirai ikrazlar-diğer bilcümle banka muameleri büyük şubelerinde kiralık kasalar.

İhbarsız tasarruf ve kumbara hesaplarında ikramiyeler.

İkramiye: ADEDİ	Miktarı: LİRA	İkramiyenin tutarı: LİRA
1	1000	1000
1	500	500
1	250	250
10	100	1000
25	50	1250
30	40	1200
40	20	800
108		6000

Bu ikramiyeler her üç ayda bir olmak üzere senede dört defa bu miktar uzerinden kura ile dağıtılacaktır.

Balıkesir Evkaf Müdürlüğünden:

Emvali gayri menkule No:	Cinsi:	Mevkii:	Muhammen bedeli Lira. K.
18	dükkân	Cami çeşme so	100
19	«	Sülüklü çeşme	200
29	«	Yeşilli çıkmazı	1000
30	«	Bığadıç ca.	400
53	«	Sebzecilerde	500
75	bahçe	İstasyon an barı	500
76	arsa	«	400
17	han arsası	Eskiciler	3000
110	tarla	Paşaköy çayırı	200
118	«	« Keklik ça.	200
120	«	« Aşçı deresi	700
121	«	« Taş altı	15
125	«	« Tahir çeşmesi	150
127	«	« Ulu mezarlık	500
128	«	Orhaniye: Aşçı deresi	200
129	«	« « «	50

Yukarıda mevki ve cinsleri ile muhammen bedelleri yazılı vakıf gayri menkuller temliken satılmak üzere 11/1/939 gününden itibaren yirmi gün açık artırmaya konulmuştur.

İhale 30/İkincikânun/939 pazartesi saat 14 de Vakıflar idaresinde yapılacaktır. Muvakkat teminatı muhammen bedelleri üzerinden yüzde yedi buçuk nakit ve banka teminat mektubudur. Taliplerin şeraiti anlamak ve pey sürmek üzere bu müddet içinde vakıflar idaresine müracaatları ilân olunur.

4 — 1 — 8

Lion Şehrinde Büyük Bir Hırsızlık.

Fransanın Liyon şehrinde zaman zaman büyük hırsızlık ve soygunculuk vakaları olur. Geçenlerde bir mücevherat dükkânına girerek yüz binlerce liralık mücevherat aşıran gangsterlerin hâlâ yakalanmaması birçok haydutlara cesaret vermiştir.

Geçenlerde, güpegündüz bir haydut bakın neler yapmış:

Vilyorg adında bir genç kadın yanlızca evinde işiyle gücüyle uğraşıp dururken, kapı çalınmış. Kadın gidip açmış, fakat daha açar açmaz suratına dehşetli bir yumruk da inmiş. Kadın arka üstü kapının önüne düşmüş ve bayılmış

Zavallı kadın kendisine geldiği zaman kendisini başında dehşetli bir ağrı, vücudu baştan başa sızı içinde kapının eşiğinde bulmuş.

Hâlâ açık duran kapıdan yoldan geçenlere seslenmiş. Gelip kadıncağıza yardım etmişler, polise ve dışarıda bulunan kocasına haber vermişler.

Odalar gözden geçirilmiş, çekmeceler ve dolaplar kırık, her taraf darmadağın bir halde ve binlerce frank ve birçok mücevheratın yerinde yerler esiyor...

Polis, genç kadından, haydudun şekline ve kıyafetine aid hiçbir malûmat alamamakla beraber kemali ciddiyet ve ehemmiyetle tahkikata girişmiştir.

Kayıp tasdikname

1937 1938 Ders yılı içinde Edirne Sanat Okulundan T. III den almış olduğum tastiknamemi zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü kalmadığı ilân olunur.

Bandırmada Osman oğlu Macit Ergüvenç

Basıldığı yer: Vilâyet Matbaası — Balıkesir